

Guerra i imperialisme en l'antiguitat

Codi: 100355

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	2
2500241 Arqueologia	OT	4	2
2500501 Història	OT	4	2
2503702 Ciències de l'Antiguitat	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Borja Antela Bernardez

Correu electrònic: borja.antela@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics.

Es recomanable tenir nocions mínimes d'història antiga.

Objectius

La matèria té l'objectiu d'analitzar un dels fenòmens més importants i decisius en la Història de la Humanitat. Sovint la guerra ha estat un agent principal del canvi històric en molts moments i diversos espais en el transcurs de la història de la humanitat. Un fenomen d'aquesta magnitud no pot ser analitzat des d'una única perspectiva, sinó des de diverses; és per això que a l'assignatura estudiarem la guerra no només des d'una perspectiva político-militar, sinó també econòmica, tecnològica, cultural i social, parant atenció a la seva connexió amb la societat, el seu impacte sobre la mateixa al llarg de la Història Antiga. A banda, conèixer les formes de fer la guerra resulta imprescindible per després entendre fenòmens com l'imperialisme, les expansions colonials, etc.

Resulta important destacar la intensa relació entre guerra i historiografia al món antic. Aquest serà un dels eixos reflexius transversals de l'assignatura. També pararem especial atenció als debats historiogràfics centrats al voltant de la guerra.

Competències

- Arqueologia
- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Història

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Ciències de l'Antiguitat

- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de manera crítica els discursos divulgatius, especialment en relació amb la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes.
2. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
3. Aprendre de manera autònoma.
4. Avaluar críticament els models que expliquen l'Època Antiga.
5. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
6. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
7. Conèixer els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
8. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
9. Identificar el context en que s'inscriuen els processos històrics
10. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
11. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
12. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets
13. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
14. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
15. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
16. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
17. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
18. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
19. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
20. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
21. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1. Introducció a l'estudi de la guerra i l'imperialisme al món antic
2. Tendències historiogràfiques en l'estudi de la guerra antiga
3. La Guerra al món grec antic: Societat, Cultura i Economia.
4. Imperialisme romà. Les formes de representació del poder.
5. Discursos bèlics, identitats i alteritats.

Metodologia

La metodologia docent consistirà en la combinació de classes expositives, presentació de ressenyes i treballs, lectura de bibliografia especialitzada, pràctiques d'aula i resolució d'exercicis.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	19
Seminaris	13	0,52	6, 15, 16, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	6, 15
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	46	1,84	3, 5, 15
Lectura de bibliografia	17,5	0,7	3, 5

Avaluació

L'avaluació es basarà en tres activitats.

Activitat 1: Elaboració d'una entrada wiki sobre alguna batalla del món antic (30%).

Activitat 2: Assaig sobre la relació entre història i guerra al món antic (30%).

Activitat 3: Assaig sobre aspectes de la guerra antiga a la recepció clàssica (30%)

Debat: Participació en les reunions de discussió de final de les activitats 2 i 3.

La nota final procedirà de la suma dels percentatges respectius de les diverses activitats. Per poder optar a la reavaluació, s'hauran d'haver realitzat les tres activitats d'avaluació.

En el moment de realització/liurament de cada activitat avaluativa, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig sobre Recepció Clàssica i Guerra	30%	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Assaig sobre història i guerra	30%	7	0,28	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Batalles Wiki	30%	7	0,28	1, 2, 3, 6, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 20, 21
Debat	10%	2,5	0,1	1, 2, 7, 8, 10, 12, 13, 16, 18, 19, 20

Bibliografia

Abrahami, Phillipe / Battini, Laura (eds.), 2008: *Les armées du Proche-Orient ancien (IIIe-ler mil. Av. J.C.)*. Oxford.

Hanson, Victor Davis (ed.), 2012: *El Arte de la Guerra en el Mundo Antiguo. De las guerras persas a la caída de Roma*. Barcelona.

Kagan, Donald / Viggiano, Gregory (eds.), 2017: *Hombres de Bronce. Hoplitas en la Antigua Grecia*. Grecia.

Nadali, Davide / Vidal, Jordi, 2014: *The Other Face of the Battle. The impact of war on civilians in the Ancient Near East*. Münster.

Quesada, Fernando, 2014: *Armas de Grecia y Roma*. Madrid.

De Souza, Phillip. (ed.), 2009: *La guerra en el mundo antiguo*. Madrid. Vidal, J. (ed.), 2010: *Studies on War in the Ancient Near East*. Münster.

Vidal, Jordi (ed.) 2010: *Studies on Warfare in the Ancient Near East*. Münster.

Vidal, Jordi / Antela, Borja (eds.), 2011: *La guerra en la Antigüedad desde el presente*. Zaragoza.

Programari

No és necessària la utilització de cap programari específic. Tot i així, es possible que es facin servir eines de programari obert i software lliure tant pel wiki com pel que fa a un possible format virtual del debat, que no haurien d'implicar cap instal·lació específica, i en tot cas es donaran les eines i advertències específiques que puguin caldre dins del marc de l'assignatura en el moment pertinent.